

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«БЮДЖЕТУВАННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СУБ'ЄКТІВ
ГОСПОДАРЮВАННЯ»

Рівень вищої освіти	Бакалавр
Код і найменування спеціальності, тип і назва освітньої програми	072 Фінанси, банківська справа та страхування, Освітньо-професійна програма Фінанси, банківська справа та страхування
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Курс, семестр	4 курс, 8 семестр
Трудомісткість	120 годин, 4 кредити ЄКТС
Мова(и) викладання	Державна
ННІ / факультет, кафедра	Факультет обліку та фінансів, кафедра фінансів, банківської справи та страхування
Контактні дані розробника(ів)	Тютюнник Юрій, к.е.н., доцент, професор кафедри, корпоративна електронна адреса: iurii.tiutiunnyk@pdau.edu.ua, контактний телефон: 0532-56-94-78, посилання на сторінку викладача на сайті ПДАУ: https://www.pdau.edu.ua/people/tyutyunnyk-yuriy-myhaylovych
Мета вивчення навчальної дисципліни	Сформувати у здобувачів вищої освіти знання та практичні навички щодо механізму організації внутрішньофірмового планування, побудови системи бюджетування в суб'єктах господарювання.
Компетентності	Загальні: ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК07. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. Спеціальні (фахові, предметні): СК03. Здатність до діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у тому числі бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). СК07. Здатність складати та аналізувати фінансову звітність. СК08. Здатність виконувати контрольні функції у сфері фінансів, банківської справи та страхування. СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.
Результати навчання	ПР05. Володіти методичним інструментарієм діагностики стану фінансових систем (державні фінанси, у т.ч. бюджетна та податкова системи, фінанси суб'єктів господарювання, фінанси домогосподарств, фінансові ринки, банківська система та страхування). ПР09. Формувати і аналізувати фінансову звітність та правильно інтерпретувати отриману інформацію.

	<p>ПР10. Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання економічних даних, збирати та аналізувати необхідну фінансову інформацію, розраховувати показники, що характеризують стан фінансових систем.</p> <p>ПР11. Володіти методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>ПР16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.</p>
<p>Методи навчання</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Словесні методи: лекція. 2. Практичні методи: практичні роботи; робота з навчально-методичною літературою: конспектування. 3. Методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності: роз'яснення мети навчальної дисципліни; висування вимог до вивчення дисципліни. 4. Методи письмового контролю: контрольна робота, самостійна робота.
<p>Програма навчальної дисципліни</p>	<p>Тема 1. Теоретичні та організаційні основи бюджетування.</p> <p>Тема 2. Розробка системи бюджетів.</p> <p>Тема 3. Методичні основи бюджетування на підприємстві.</p> <p>Тема 4. Розробка операційного бюджету на підприємстві.</p> <p>Тема 5. Технологія складання фінансового бюджету підприємства.</p> <p>Тема 6. Оцінка виконання бюджетів у системі управління фінансово-економічною безпекою.</p> <p>Тема 7. Оцінка ризиків при складанні бюджетів.</p>
<p>Стратегія оцінювання результатів навчання</p>	<p>Форми поточного контролю знань здобувачів вищої освіти упродовж семестру: виконання вправ на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів, підготовки та опублікування тез наукових конференцій.</p> <p>Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти: залік.</p>
<p>Політика навчальної дисципліни</p>	<p>Відвідування занять є обов'язковим. Усі завдання, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни, мають бути виконані у встановлений термін. За використання телефонів і комп'ютерних засобів без дозволу викладача, порушення дисципліни здобувач вищої освіти отримує на занятті 0 балів та зобов'язаний відпрацювати таке заняття.</p> <p>Списування під час екзамену заборонене (у т. ч. із використанням мобільних пристроїв). Документи стосовно академічної доброчесності наведені на сторінці АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ПДАУ: https://www.pdaa.edu.ua/content/akademichna-dobrochesnist.</p> <p>Дотримання академічної доброчесності передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); покликання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і</p>

	суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.
Передумови для вивчення навчальної дисципліни (за потреби)	Перелік базових дисциплін, які передують вивченню дисципліни «Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання» відповідно до структурно-логічної схеми освітньої програми: Економічний аналіз, Фінанси, Фінанси підприємств, Фінансова діяльність суб'єктів підприємництва, Фінансова звітність суб'єктів підприємництва, Фінансовий аналіз.
Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни (за потреби)	Робоча програма навчальної дисципліни, навчально-методичні матеріали на платформі Moodle.
Рекомендовані джерела інформації	<p>Основні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Аранчій В. І., Некрасенко Л. А., Зоря О. П. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання : навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2010. 400 с. 2. Гудзь Ю. Ф. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: конспект лекцій. Кривий Ріг : ДонНУЕТ. 2018. 110 с. 3. Дранус В. В. Маркетингова складова при розробці бюджету діяльності суб'єктів господарювання. <i>Агросвіт</i>. 2021. № 15. С. 36-43. URL: http://www.agrosvit.info/pdf/15_2021/6.pdf (дата звернення: 17.01.2024). 4. Макалюк І. В., Джумакеєва Д. Д. Роль бюджетування у фінансовому плануванні підприємства. <i>Сучасні проблеми економіки і підприємництва</i>. 2019. № 24. URL: http://sb-keip.kpi.ua/article/view/190537 (дата звернення: 17.01.2024). 5. Онісіфорова В. Ю., Осьмірко І. В. Бюджетування як ефективний інструмент поточного планування на підприємстві. <i>Проблеми та перспективи розвитку підприємництва</i>. 2020. № 25. С. 128-136. URL: http://ppb.khadi.kharkov.ua/article/view/218739 (дата звернення: 17.01.2024). 6. Солоненко Т. Алгоритм визначення цілей у бюджетуванні. <i>Вісник КНТЕУ</i>. 2020. № 3. URL: http://visnik.knute.edu.ua/files/2020/03/08.pdf (дата звернення: 17.01.2024). <p>Допоміжні:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання: метод. реком. для виконання практичної роботи здобувачами вищої освіти 4 курсу денної форми навчання напряму підготовки 6.030508 «Фінанси і кредит» / уклад. І. В. Барішевська. Миколаїв : МНАУ, 2017. 41 с. URL: http://hdl.handle.net/123456789/2556 (дата звернення: 17.01.2024). 2. Некрасенко Л. А., Сорокотяга С. М. Бюджетування діяльності суб'єктів господарювання : навчально-методичний посібник. Полтава : ПДАА, 2013. 150 с. 3. Птащенко Л. О., Великожон А. О. Проблеми організації бюджетування в системі фінансового управління підприємством. <i>Ефективна економіка</i>. 2018. № 12. http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/12_2018/3.pdf URL: (дата звернення: 17.01.2024). 4. Роменська К. М. Гендерно-орієнтоване бюджетування в

умовах розвитку бюджетного процесу України. 2020. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/5_2020/55.pdf __ (дата звернення: 17.01.2024).

5. Самусевич Я. В., Темченко А. В. Бюджетування на промислових підприємствах. *Вісник СумДУ. Серія «Економіка»*. 2021. № 1. С. 137-143. URL: <https://visnyk.fem.sumdu.edu.ua/issues/12021/16.pdf> (дата звернення: 17.01.2024).

6. Тирінов А. В. Організація бюджетування на підприємстві як частина управлінського обліку. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія «Економічні науки»*. 2019. № 34. С. 149-152. URL: <http://ejournal.kspu.edu/index.php/ej/article/view/477/471> (дата звернення: 17.01.2024).

7. Хоча Н. В. Бюджетування діяльності малих підприємств України. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2019. № 2. Том 30 (69). С. 249-254. URL: https://www.econ.vernadskyjournals.in.ua/journals/2019/30_69_2/48.pdf (дата звернення: 17.01.2024).

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт Державної служби статистики України: <http://ukrstat.gov.ua>.
2. Офіційний сайт журналу «Дебет-кредит»: <http://dtk.com.ua/?lang=ukr>.
3. Офіційний сайт журналу «Облік і фінанси»: <http://www.afj.org.ua/>.
4. Офіційний сайт журналу «Фінанси України»: <http://fu.minfin.gov.ua/>.
5. Сайт Верховної Ради України: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws>.
6. Сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>.

Рік введення

2024